

Bienale sodobne plesne umetnosti Gibanica od leta 2003 predstavlja pregled nad kvaliteto dvoletne slovenske sodobne plesne produkcije.

Afirmacija giba

ELVIRA MIŠE MIKLAJČIČ foto: BOBO IN GIBANICA
elvira.mise@reporter.si

Dandanes se morda zdi samoumevno, da med Prešernovimi nagrajenci najdemo tudi posameznike, ki delujejo na področju sodobnega plesa. Toda to, da je slovenski sodobni ples, ki obstaja zunaj klasičnega baletnega kanona, prišel na nivo, na katerem je, vendarle ni samoumevno. K ohranjanju tega nivoja in predstavitvi najboljšega, kar v zadnjih dveh letih premore slovenska plesna produkcija, bistveno pripomore tudi Gibanica – bienale sodobne plesne umetnosti, ki je bil letos že osmi.

Od leta 2003 *Gibanica*, bienale sodobne plesne umetnosti, predstavlja slovensko sodobno plesno produkcijo, ki jo za festival vselej izbere tričlanska selektorska ekipa. *Gibanica* ponuja nabor najboljših sodobnih plesnih stvaritev domačih producentov in velja za najpomembnejši temelj tega ustvarjanja pri nas. Gre za mešanico, nacionalni plesni festival, na katerem ima domača javnost možnost pridobiti pregled nad kvaliteto dvoletne plesne ustvarjalnosti, umetniki pa reflektirati kakovost domače plesne ustvarjalnosti. Domačim in tujim gostom festivala je v premislek ponujena umetnost, ki bi jo lahko uvrstili v svoje različne umetniške programe.

Na 8. bienalu sodobne plesne umetnosti *Gibanica* se je za nagrade potegovalo devet predstav, ki jih je mednarodna selektorska

ekipa, v kateri so bili Eddie Nixon, Angela Glechner in Suzana Koncut, izbrala med 44 prispelimi prijavitelji. To so predstave: *Delo iz ljubezni* Teje Reba, *Neimenovano* Žigana Krajncana in Gašperja Kunška, *Fizične manifestacije* Snježane Premuš, *Morda na videz kdaj kot vsi ljudje* Kaje Lorenci, *Čudovita leta* Dagmar Dachauer, *Ideal* Leje Jurišič in Teje Reba, *Steklena menažerija* Matije Ferlina, *Oblike razdalje* Magdalene Reiter ter projekt *Zraka!* Janeza Janše, Boštjana Narata, Irene Preda in Irene Tomažin. Poleg plesnih predstav je *Gibanica* tudi letos ponudila bogat spremljevalni program z diskusijskimi dogodki *Dosje O* in okroglo mizo v okviru kuratorskih praks. V sklopu bienala so v Stari mestni elektrarni – Elektro Ljubljana podelili nagrade Ksenije Hribar ter nagradi *Gibanice 2017*.

Voditelja zaključne prireditve sta bila Uroš Kaurin in Vito Weis.

Občinstvo in žirija

Letošnja žirija je za najboljšo razglasila predstavo *Staginag a Play: Steklena menažerija* po konceptu in v režiji Matije Ferlina. V utemeljitvi je med drugim zapisala: »Nagrada gre kompleksni in večplastni kreaciji, ustvarjeni z disciplino in brez strahu pred bizarnim. Delo demonstrira raznolik in razburljiv gibalni besednjak. Jasno avtorstvo prinaša idiosinkrazijsko nepozabne predstave vseh plesalcev. Sofisticirano oblikovana luč, scena in glasba uokvirjajo delo, ki gledališko in koreografsko raziskuje fantazijo, hkrati pa je prizemljeno.« Nagrado občinstva je prejela predstava *Čudovita leta* avtorice, koreografinje in izvajalke Dagmar Dachauer. Solistični prvenec avstrijske avtorice se ukvarja z glasbo obeh Johannov Straussov

v sodobnem plesnem kontekstu in s časom Dunajskega kongresa (1814–1815). Zgodovinske elemente in njihove reminiscence je avtorica povezala s politično naravo in legitimnostjo lastnega telesa.

Zapuščina Ksenije Hribar

Od leta 2012 Društvo za sodobni ples Slovenije podeljuje tudi nagrado Ksenije Hribar za izjemne dosežke v sodobnem plesu. Članice letošnje komisije za nagrado so bile Mateja Bučar, Petra Tanko in Jasmina Založnik, podelili so več nagrad. Nagrade so namenjene ustvarjalcem sodobnega plesa v Sloveniji, ki z vrhunskostjo in inovativnostjo pomembno prispevajo h kakovosti in razvoju sodobnega plesa pri nas.

Ksenija Hribar (1938–1999) je leta 1957 končala Srednjo baletno šolo v Ljubljani in se nato v Londonu izpopolnjevala v Marie Rambert School of Ballet. Leto 1966 je bilo začetno na tej prvi britanski šoli sodobnega plesa, že leto za tem pa je postala ustanovna članica legendarne skupi-

ko. Med študijem se je posvetila predvsem teoriji in zgodovini sodobnega plesa.

Hribarjeva je v Londonu navduševala z igralskimi sposobnostmi. Po vrnitvi v Ljubljano je najprej delala v različnih gledališčih, leta 1985 je s kolektivom mladih plesnih navdušencev ustanovila Plesni teater Ljubljana (PTL). Od leta 1985 do začetka 90. let minulega stoletja je ustvarila niz avtor-

Letos je nagrado Ksenije Hribar za življenjsko delo na odprtju *Gibanice* prejela plesna kritičarka Neja Kos. Tako kot je Ksenija Hribar prinesla in ustvarila kriterije vrhunškega umetniškega ustvarjanja, je Neja Kos vzpostavljala vse tisto, kar je bistveno za obstoj te umetnosti v nekem prostoru, najboljši izkoristek njenih potencialov in tudi njen prodor do najširše javnosti. Kot so poudarili v utemeljitvi, so bile vse njene odločitve in koraki premišljeno usmerjeni v polnomočno uresničevanje sodobne plesne umetnosti (mreža plesnih pedagogov, poletna in zimska plesna šola, *Dnevi plesa* – danes festival *Živa, Opus 1*, strokovna študija *Ples od kod in kam* idr.). Neja Kos je na mestu samostojne strokovne svetovalke v ZKOS (JSKD) med letoma 1977 in 2006 sistematično in sistemsko razvijala sodobni ples. Posebno pomemben je njen osebni angažma, pa razgledanost in razumevanje plesnih tokov v 60. in 70. letih, zaradi katerih je začela intenzivno umeščati sodobni ples v o formalni sis-

Neja Kos, prejemnica nagrade Ksenije Hribar za življenjsko delo

Nagrajenci 8. izdaje Gibanice

ne London Contemporary Dance Theatre. Ta ansambel je od leta 1969 nastopal po vsej Veliki Britaniji, odpravil se je tudi na nekaj velikih mednarodnih turnej. Repertoar, ki so ga plesali, je bil britanska modulacija ameriškega visokega plesnega modernizma. Med letoma 1974 in 1978 je Hribarjeva študirala dramaturgijo na University of Manchester in tam hkrati poučevala plesno improvizacijo in tehni-

Nagrado občinstva je prejela predstava Čudovita leta avtorice, koreografinje in izvajalke Dagmar Dachauer.

skih koreografij, hkrati je pritegnila mlade koreografe in plesalce. Spodbudila jih je k odločitvi, da bodo živeli od plesa. Leta 1994 je s to ekipo ustanovila Društvo za sodobni ples. Prav Društvo za sodobni ples Slovenije je glavni organizator festivala *Gibаница*, pozneje so se mu pridružili še Cankarjev dom, Bunker, Maska, **Emanat**, Plesni Teater Ljubljana, Flota, Društvo Pekinpah, Plesna izba Maribor in Zavod Federacija.

Najboljša predstava po izboru žirije: Staginag a Play: steklena menažerija po konceptu in v režiji **Matije Ferlina**

tem. To je bila prva, dragocena in dolgoročna sistemska pridobitev v času, ko se sedanji krhki sistem za sodobni ples s subvencijami ministrstva za kulturo in lokalnih skupnosti še ni začel vzpostavljati. Letošnji nagrajenci Ksenije Hribar so postali tudi koreografinja Snježana Premuš, plesalka Tina Valentan, producentka Sabina Potočki, pedagoginja Andreja Kopač ter fotografa Nada Žgank in Sunčan Stone. ■